

Udsigt over plateauet ved Kalemegdan borgen. Området er en magnet for gæster i Beograd. Foto: Shutterstock

Fakta

NAVN
Beograd, Serbiens hovedstad, betyder 'den hvide by'

INDBYGGERTAL
knap 1,7 mio.
med forstæder

PLACERING
Ligger hvor floden Sava løber ud i Donau

HISTORIE
Er med sine 7.000 år en af Europas ældste byer

BEOGRAD

– ægte og usleben

Den overraskende: Alvorlige ar fra en voldsom historie præger Serbiens hovedstad, men skønheden er der. Her er ti tips til dem, der vil dykke ned i 'den hvide by' ved bredderne af floderne Sava og Donau.

AF JACOB EGEVANG

Serbiens Beograd er i begrebsnets reneste betydning en ægte, usleben diamant. Mange steder i denne, en af Europas ældste og mest medtagne byer, hvor floderne Sava og Donau mødes, kan skønheden umiddelbart være svær at få øje på. Men Beograd er alligevel en interessant hovedstad og en storby, der bag sin krigshærgede, ex-kommunistiske facade byder på store oplevelser, fabelagtig gastronomi, masser af kultur (både den fine og den subøde), dramatisk historie og ikke mindst et klart og velartikuleret håb for serbernes fremtid.

Beograd minder i slående grad om fortællingen i Ana Brnabics øjne. Hun kom til verden i 1975 og voksede op i Beograd. Som lille levede hun under Jugoslaviens mangeårige landsfader, den kommunistiske patriark, Josip Broz Tito, der også blev kaldt 'den gode diktator'. Som teenager var hun vidne til kommunis-

mens fald i landet og i østblokken. Som ung erfarede hun borgerkrigens gru under den ti år lange Balkankrig, som sluttede i 2001 – blandt andet efter massive NATO-bombardementer af Beograd i 1999. Som nyuddannet, blandt andet efter studier i England, engagerede hun sig i politik – først som embedsmand og siden som politiker. I dag er Ana Serbiens premierminister.

Man mærker et stik af i hvert fald platonisk forelskelse, når man oplever Ana Brnabic. Find hende på Youtube – hun er eksplosiv, men på den stilfærdige måde. De mørke øjne. Det velproportionerede ansigtsalvorlige træk. Den ustoppelige talestrøm på et engelsk med slet skjult slavisk accent. De bevagede budskaber, ideer, visioner og politiske mål formidlet med en misundelsesværdig

Ana Brnabic, Serbiens premierminister. Foto: Government of Serbia

En af slagterboderne på Bajlonimarkedet, hvor røgværer er en af attraktionerne. Foto: Jacob Egevang

2. Farmermarked og Brooklyn-kaffe

Når hotellets lørdagsmorgenmad er fortæret, står den på et kvarters rustik spadseretur i retning af Bajlonimarkedet. Her møder du den ultimative, serbiske kontrast til hotellets internationale atmosfære. Det store marked, som byder på alt fra grøntsager og røgværer til stolt strik og knipleri, er i den grad et besøg værd. Ikke fordi man nødvendigvis har planer om at anskaffe sig et par hjemmestrikede raksokker til 200 dinarer (ca. 13 kr.) eller en håndgjort sweater til 1000 dinarer (ca. 65 kr.), men simpelthen fordi markedet er en autentisk afbildning af et traditionelt stykke af Serbien. Bønder og andre næringsdrivende fra nær og fjern sælger deres varer i de hundrevis af boder til skammelig ydmyge priser, men samtidig med en andægtig stolthed, som sikrer et afbalanceret møde mellem køber og sælger. Stort set ingen snakker andet end serbisk, og det gør bare oplevelsen endnu bedre og endnu mere... ja, serbisk.

Efter en lille times tid er markedet grundigt afsøgt, og så står den på tidlig formiddagskaffe og/eller juice på Café Tezga. Mindre end 75 meter fra Bajloni støder du på en bid af Brooklyn, Prenzlauer Berg og Nørrebro. Den magnetiske Tezga Café serverer – udover rigtig god kaffe og brunchlækkerier – karismatiske juicer, som giver god energi til dagens næste oplevelse, nemlig taxaturen mod den enorme, relativt nybyggede katedral St. Sava. Husk i den sammenhæng, at taxaer i Beograd skal have de to bogstaver 'TX' sidst på nummerpladen – ellers er du ude i tvivlsom og potentielt bekostelig piratkørsel. Turen til St. Sava tager cirka et kvarter og koster omkring 700 dinarer (45 kroner). Det matcher nogenlunde prisniveauet, når vi snakker en cappuccino og en friskpresset juice på Tezga Café – altså for begge dele.

1. Tjek ind på Hotel Square Nine

På den charmerende plads Studentski Park – som er en af byens smukke undtagelser – side om side med universitetets økonomiske og filosofiske fakulteter ligger det femstjernede hotel Square Nine i Beograds latinerkvarter, Dorćol. De fem stjerner koster ikke mere end 1.550 kroner for et dobbeltværelse pr. nat, hvilket jo er det samme, man typisk giver for to eller tre stjerner i Paris eller London. Den spæde pris er tilmed inklusive fenomenal morgenmadsbuffet, fitnesscenter, swimmingpool, wellness, spa og uovertruffen service over hele paletten. Dertil kommer bar og restaurant i hotellets lobbyområde samt en japansk restaurant i tilknytning til hotellets tagterrace med udsigt over byen.

Hér skal – eller kan – vi bo, når vi er i Beograd!

Indgangen til hotellet. Foto: Square Nine

Læs mere side 6

St. Sava katedralen er verdens største ortodokse kirke. Foto: Ben Asyö fra Unsplash.com

Fortsat fra side 5

3. St. Sava
På Vračar-højen i den sydøstlige del af Beograds centrum troner verdens største ortodokse kirke, St. Sava, frem til skue fra flere vinkler og på lang afstand i byen. St. Sava er som sådan Beograds svar på Eiffeltårnet i Paris, der også har det med at dukke op overalt. Kirkens marmorfacade skinner i solskin, som dens katolske fætter gør det i Rom, og øverst på den 70 meter høje kuppel knejser et 12 meter højt, forgyldt kors. Til venstre for kirken står the master himself, St. Sava (1174-1237), i sin kåbe og skuer mod himlen. 350 år efter sin død i 1595 blev hans jordiske rester brændt af den osmanniske hærchef Sinan Pasha netop på det sted, kirken står i dag. Indenfor i det enorme kirkerum med plads til 10.000 kirkegængere stråler gyldne mosaikker fra alle vinkler, som uvægerligt vil tænde lys i selv den mest vantro gæst i St. Sava.

Man har flere gange forsøgt at opføre en kirke her på Vračar-højen, men det var først i 1985, det hele for alvor tog fart og der var tilstrækkeligt med private donationer til, at den nuværende kirke kunne stå færdig – på ydersiden – i 2004. Mosaikkerne i det voluminøse kirkerum er først færdiggjort inden for de seneste år.

4. Vračar
Efter besøget i St. Sava er det værd at spendere en helhjertet halv times tid i Vračar, før

det går videre mod nye oplevelser. Gå ikke mod kvarteret syd for kirken, medmindre du forsker i hverdagsliv i Serbien – det kan være interessant nok, men vores lørdagsprogram i Beograd er for tæt pakket til antropologiske studier. Så bevæg dig i stedet øst på mod Čuburski-parken. Her ligger den hyggelige knejpe Restaurant Potpis (ja, det lyder ikke rart, men 'potpis' er serbisk og betyder signatur). Hvis vejret er til det, kan du sidde uden for mod parken og skylle ganen, før det går videre. Et ærverdigt alternativ til den traditionelle serbiske Potpis er cafeen Moment lidt derfra på adressen Topolska 16. Her driver det igen ned ad facaden med Nørrebro, Brooklyn og Prenzlauer Berg. Uden at vide det, kunne det være hér, Ana Brnabic tilbragte en time eller to væk fra sine bestræbelser på at bringe Serbien på fode og i retning af EU.

Vračar er lidt af et velhaverkvarter. I gaderne omkring Moment kan man skimte velstanden, når øjnene falder på de fine (lidt slidte) og meget store villaer, og man får også et lille strejf af både Friedrichstraße og Champs-Élysées, når man slentrer op ad Bu-

En af de gamle, charmerende sporvogne i det bakkede Vračar. Foto: Jacob Egevang

Smokvica er indrettet som en smagfuld dagligestue. Foto: Jacob Egevang

levar kralja Aleksandra. Boulevarden er 7,5 kilometer lang, men tag bare et kvarters tid på den serbiske high street, før du igen springer på en TX-taxi for en slik for at spise megalækker frokost på De Små Figner, eller Smokvica, som de siger på serbisk.

5. Uovertruffen frokost i en afslappet atmosfære

Indretningen er mageløs med pejs, smukke plankegulve, landlige langborde, masser af kunst på væggene, en plysofa hér og et skrivebord dér (hvorfra chefen passer forretningen), en skøn gårdhave i flere niveauer, nærværende, moderne tjenere og ikke mindst et tillokkende spisekort på tværs af Europa og med skønne

svinkeærinder til Serbiens osmanniske fortid. Smokvica i den vibrerende bydel Dorćol, som i den grad fortjener en placering på Time Out's liste over de fedeste bydele i verden, og hvor denne lørdag også tog sin begyndelse, er utvivlsomt blandt kandidaterne, hvor det er værd at spise sin lørdagsfrokost. Maden, stemningen, indretningen og servicen er ikke bare uovertruffen på den lidt afslappede måde; prisniveauet inviterer også alle inden for til en fantastisk frokost i Beograd.

Smokvica har flere lokationer i byen, men tag den i Dorćol – adressen er Gospodar Jovanova 45A. Udefra syner etableringen ikke af meget, nydeligt men undseeligt; indenfor stimuleres alle sanser på højeste hylde.

6. Borgen i Beograd

Efter De Små Figners forhåbentlig gode frokost, skal du begive dig et kvarters tid i retning af Kalemegdan, som er det imponerende borgkompleks for enden af byens gågade. Citadellet ligger i en skøn park, hvor byens zoologiske have også har hjemme. Hvis du er i Beograd i det dejligt lange sommerhalvår, så kan det være fristende at tage en lur i græsset oven på Smokvicas forkælelse – du er på dette tidspunkt kommet halvvejs gennem dagens strabadser, så det er ok med en blunder til lyden af Donaus rislen i det fjerne.

Ordene 'Kale' og 'Megdan' er begge osmanniske og betyder hver især 'fæstning' og 'slagmark'. Her har nogle af den europæiske histories store bataljer med andre ord udspillet sig – ved to store floder, mellem øst og vest. Tag endelig turen helt ud på kanten af citadellet og nyd udsigten, der er det kystløse Serbiens svar på Grenen – her møder floderne Sava og Der Schönen Blauen Donau hinanden.

Portparti fra 1690 på Kalemegdan borgen. Foto: Evgeny Smirnov

Læs mere side 8

Fortsat fra side 6

Knez Mihailova – den centrale gågade i Beograd. Foto: Wikipedia

7. Strøgtur på Knez Mihailova

Efter luren i græsset og udsigten over floddeltaet, skal du tage en hurtig tur ned ad Knez Mihailova, gågaden i Beograd, der ligger lige uden for parken. Brug hverken tid på restauranter eller cafeer – heller ikke i strøgets sidegader. Der er ikke megen gastronomi at komme efter, men spadsereturen ned ad Knez Mihailova er med til at tegne et komplet billede af Beograd.

Når du rammer Terazija-svinget efter en kilometers penge, så er det igen tid til at praje en taxa. For nu står den på moderne kunst i en af de arkitektonisk set fedeste udstillingsbygninger i denne verden, Museum for Moderne Kunst i Beograd.

8. Museum for Moderne Kunst

Beograds Museum for Moderne Kunst er med sine fem forskudte etageplan, samt den næringsrige belysning fra spots og lysindfald både fra oven og fra siderne en arkitektonisk juvel. Dér, midt i en skulpturpark med den skyskrabende bydel New Belgrade i kulissen, ligger et af Europas fedeste, moderne kunstmuseer. Det blev bygget i 1959, og lige siden dengang har det tiltrukket ikke bare Balkans, men også det øvrige Europas store mestre.

Tak for det, Beograd. I skrivende stund stod den på en uovertruffen udstilling med hele 120 værker af Vladimir Veličković – de fleste af dem i enorme formater. Ja, Veličković er

Et af de smukke udstillingsrum på Beograds Museum for Moderne Kunst. Foto: Jacob Egevang

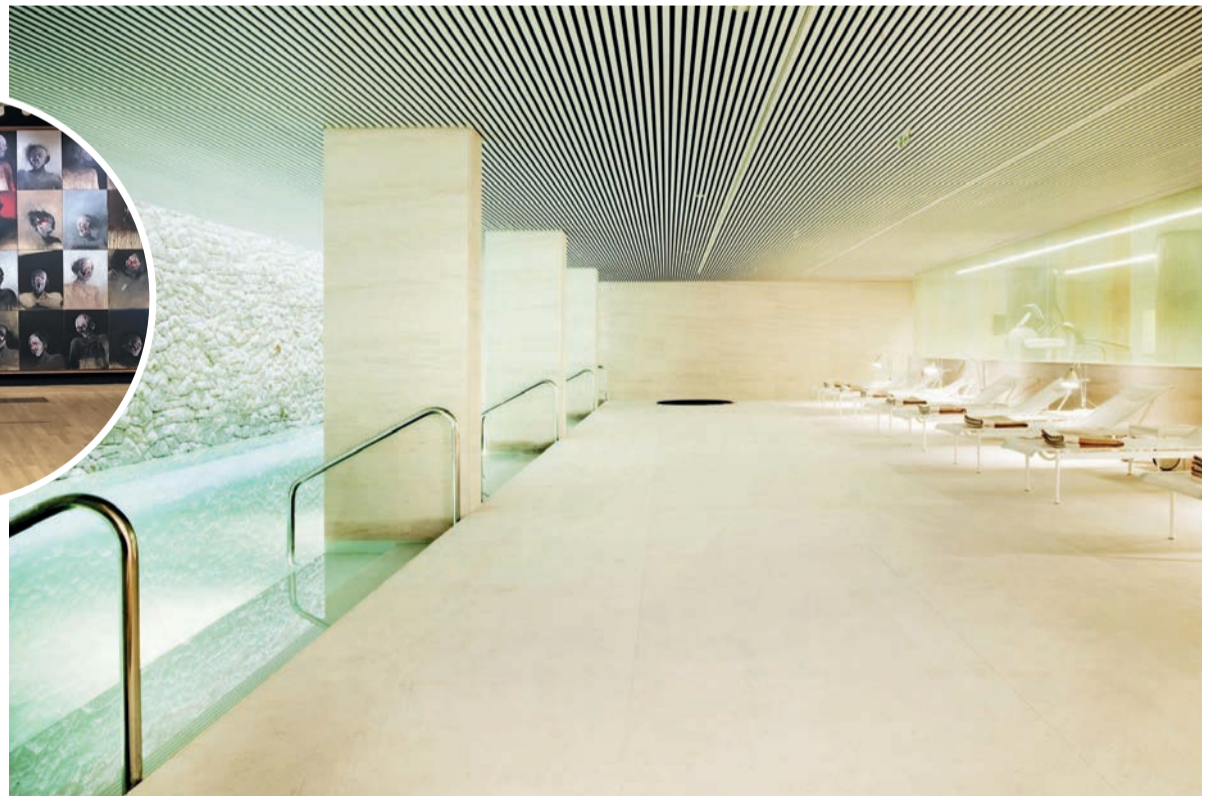

en af Serbiens største, moderne kunstnere, med årtier i Paris som udøvende kunstner og som lærer på det parisiske kunstakademi.

Go there – uanset navnet på plakaten.

9. Spa på hotellet – eller en drink på Cvetni trg pladsen

Det er nu ved at være sen eftermiddag. For nogen vil det betyde en taxa hjem til Square Nine for at frekventere spaen, få masseret de ømme poter og rygstykker, og måske ligefrem for at nappe en lille lur på værelset, før en drink på hotellets tagterrasse atter udstikker kursen for den perfekte lørdag i Beograd.

For andre er vejen frem måske en drink eller et glas serbisk hvidvin på Cvetni trg pladsen; Beograds gamle blomstermarked, der ligger lige ud til en af byens i varierende grad charmerende hovedpulsårer, Kralja Milana, danner med sine mange fortovscafeer rammen om utallige, hyggelige eftermiddage midt på Balkan. Det er ikke værd at spise på pladsen, men dens fine, pulserende beliggenhed gør ethvert velskænket glas endnu bedre.

10. Mad med mere

Du kan få Michelinmenuer i Beograd for mindre end 1.000 kr. – inklusive vin. På andre restauranter kommer du langt for 200 kr. Og hvis du er i byen en dag eller to mere, så er listen med andre aktiviteter dejlig lang: Guidet tur i New Belgrade på den anden side af Sava-floden, Blomsternes Hus – præsident Titos mausoleum eller tag en sejltur på Sava og Donau. Bare for at nævne noget.

Spa og pool på hotellet. Foto: Square Nine